

ESALDI ETA ESAERA BATZUK

Aingira kumak lakoxea.

(Mutil ziriñakaitik esaten da).

Antxoa txikia ta abadea, alkarri bedeinkaka.

Antxoa gosia guraria da, ez gosia.

Atun sasoiari pekozak be atun tatoak.

Arraiña dagon tokian, okelak usaiñik ez.

Arraiñak mus, txalak mu.

Arraiñaren arbiak txis usaiñik ez.

Baporak katian (txalopak lotuta), zirri-zarria oean.

Bokarta deitzen dautse Kateitik aruzkoak antxobiari.

(Kategi, Gipuzkoan sarrerako mikelete etxeari deitzen joko).

Belakin asarratutako aixia. (Aize zakarra).

Bla-bla-bla aizetan belak.

Bat alarguna, (Alargun bat) bakarreko bi aiña.

Damu dot Jauna Eleiza eta kalia...

Dan dan kanpaiak. Jakin ia nor dan.

(II kanpaiak entzutean agureak larritu egiten el dira berealakoan).

Dauoneko zetan etxera, lapikuak ikustera?

(Askotan andrak ez dabe nai izaten jateko ordurarte sukaldean iñor ikusi).

Dedu andiko gizona da a.

(Errespetu andikoa).

Deduz egin gauzak areri.

(Arduraz ibilteko arentzako gauza egiten).

Deitu barik ez da zerura be.

Diamotxu ori, joan zaite ortik!

Diamotxu a zetan dabil beti nasteak sortzen?

(Diamotxu, demoniño edo antzerako berba ordeaz erabilten da).

Domuru santuru manturu, gaurgo eguna tururu.

Dramio. (Bat zerbaitetan arrapatzea).

Arek daukaz dindilizkakuak?

"Dindirri" baiño txikixaua. .

(Batel txikiko baten izena).

Dirua baiño gauza zikiñagorik ez.

Diruzale amorratua, baiña alperrik gixajua.

(Gaisorik egon eta diruagaz baliatu ezin danagaitik esaten da).

Doi-doian dabil Peru, beti atoian.
(Beti iñoren kontura dabillen bat).
Drasta Drasta ataraten eban dirua.
(Dirua erakusten arro diranekaitik).
Dungulu ta guzti esnea artu.
Durundia. Belarriko durundixe salduko dautsut.
Dzauan dzauan ibilten zan.
(Arro arro, zabal zabal ibilten zan bategaitik).
Dakarrena etxe-alde, daroana etxe kalte.
(Batek zerbait ekarriaren, geiago eroaten dabenean).
Emon tollanak eta ixildu bein!
(Tolla arrantzatu ondoren geldi erazteko, jo bear izaten zalako).
Emoizu matalazurreko bat.
(Matalazurreko = matrail-azurreko).
Emon ez da a!
(Pertsona zekenagaitik esaten da).
Emonak gatzik ez.
Emona galdua sarri.
Errixetan esandakuak, beroak ekarri eta otzak eruan.
Errekaixeak brix.
Errekaixiak brix, Markiñan eurixe.
Emia ta arra, urria ta zidarra.
Eskama asko ta barriketa gitxi.
Etixerik etxe eskian, arima-pielak aidian.
(Len oiturazko eben emakume batzuk etxerik-etxe euren illen alde
meza dirutan ibiltea, gabetan illen arimak lo egiten ez eutsela izten-eta).
Enplastata lagako zaitut!
Esan asko ta emon gitxi.
(Agindua bat eta emona bi...)
Erlaizeak uretan, aizea or dabil olgetan.
Garagarrak egiten astua, laster da busti lastua.
(Astua bean etzanda dabillenetan esaten da).
Grak eta blast.
(Umetako joko bat).
Gurmak daukadaz.
(Bat berean ez dagoenean).
Gizonak prakak galdu, andriak gonak aizetu.
(Gizonak bere gizontasuna galtzen dauanean, andreak nal dauana egi-
ten dauala).
Gabeak kalia eta goizian lo, laster dau txalupak ondua jo.
Gona ta praka zarrak etxian, lapurrik ez zelatian.
Gona barrenak aidian, errekaizia kalia.
Gohapeko alua, egarri askotako zuluua.
Gaur da San Juan; biar Juan zan.
Gizona mutu ta andrea ixil, irugarrena nun dabil?
Gose danak arrain fiña baiño lodia naiago.
Goserik ez dau kentzen antxoa txikiak, zabaldu baiño.
Ipar-kaleko errekaizia, galerrenaren aiztia.
Ilda gero itto.

Jan da jateko, ilda gero be gosezto.
Juan da jua eta ez ekian nora jua.
Kirkilla, arra kantaria, emia ixilla.
Kukurruku ollarrak, ollandak parrandan.
Korain barik txibitan Pedro gaixua, San Pedrori lez kardamuak jan
dautso burua.

Mankala jasota be Tomasa beti sepulturan.

(Mankala jasotea illaren urtea igaro ondoren egiten da eleizetan, eta denporak igarota be beti illaren arrenkura eta oroitzetan dabillanagaitik esaten da).

Txilin txilin jotén, iñunzenteren bat azkenak emoten.

(Txilin-txilin jotea, umeen illetetan jotén daben kanpaia izaten da.

Zaunka bako txakurra, galdu zan etxean bildurra.

A. Zubikarai

MARKIÑA-XEMEIN I

Maiatzaren 8'an, Markiña'ko Udal Liburutegian, liburu berri bat aurkeztu zun gure lankide Zubikarai tar Augustin'ek.

Bere esanetan, liburu au aurrerago argitaratutako "Ondarroa Baserri giroan", "Berriatua", "Ipazter", "Mendaja", "Amoroto eta Gizaburuaga", "Etxebarria", "Ea, Natxitua, Bedarona" eta "Aulesti"ren sailekoa eta euren jarraikoa da.

"Markina-Xemein I" au, erri oneri eskeinutako lenengoa da, tomo bitan agertuko dalako bertako monografia. Lenengo onetan Ziortza, Bolibar, Iturreta eta Barinaga auzoen kondaira eta jakingarriak datoz. Bigarreanean erriburua eta beste auzoak.

Liburu onek 352 orrialde ditu eta argazki ugariz ornidua da, Juan Fernandez Egiguren izanik orretarako lagun.

AUGUSTIN ZUBIKARAI
JUAN PREZ. EGIGUREN

M
A
R
K

N
A

X
E
M
E

N
I